

Pregl, Slavko: **O fantu, ki je imel rad ptičke.**

Ilustr. Anka Kočever. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2022, 24 str.

| C – B stopnja

| dedki, vnuki, ptice, drevesa, ptičke hišice, odnos do živali, delo, vrtovi, letni časi, medgeneracijski odnosi, prijateljstvo, velike tiskane črke

Spodbude za branje: Če jih boste sploh uporabili, boste izbirali tiste, ki so vam všeč, ki so primerne glede na cilje bralnega srečanja (pouk, družinska bralnica, pravljurna ura idr.).

Povem, da je to slikanica, ki so jo prvošolci dobili kot DARILO od Bralne značke: da bi jih spodbudili k branju oz. učenju branja; z njo praznujemo 80. rojstni dan pisatelja Slavka Pregla, 65 let Bralne značke in 80 let Mladinske knjige. Pričakujem, da se bodo učenci¹ čustveno odzvali, saj imajo najbrž vsi izkušnje z rojstnim dnevom in darili!

Učence povabim k poslušanju:

Pokažem jim naslovnico slikanice in povem, da jo je napisal Slavko Pregl, ilustrirala pa Anka Kočever, najprej je izšla pri založbi Mladinska knjiga, potem pa jo je Bralna značka ponatisnila v toliko izvodih, da so jo dobili vsi prvošolci ob začetku šolskega leta 2025/26. 😊

Učence povabim, da prisluhnejo ... Berem besedilo in pokažem tudi ilustracije.

(Lahko pa najprej samo preberem besedilo in ga potem s pomočjo učencev obnovim ob ilustracijah ali pa jih najprej spomnim na slikanico z naslovom *O fantu, ki je lepo pozdravljal*, v kateri je fant Taras na počitnicah pri dedku v hišici ob morju ... Aha, pisatelj Slavko Pregl je napisal tudi to zgodbo. 😊)

Kakorkoli bomo začeli, naj naše povabilo izžareva navdušenje in spodbuja pričakovanje mladih poslušalcev!

Prisluhnem prvemu vtisom.

Kakšna se učencem zdi zgodba?

¹ Namenoma uporabljam »učenci«, ker berem prvošolcem in tudi zato, ker Tarasu in Eli rečem otroka.

Zgodbo obnovim z nekaj vprašanji, preverim, če so jo razumeli.

- Kaj sta izdelala dedek in vnuk Taras? Kaj sta natresla v hišice in kam sta jih obesila? Kaj se je dogajalo vso zimo? Kaj pa se je zgodilo nekega dne spomladi? Kaj sta iskala in tudi našla Taras in Ela v travi? Kako se zgodba konča?
- Najbrž bodo učenci že med povzemanjem vsebine dodajali svoje izkušnje o krmljenju ptic pozimi, o velikonočnih čokoladnih jajčkah, o obiskih in piknikih pri starih starših ... pogovarjamo se.

Pozorno opazujemo ilustracije. (Spodnji predlogi za sprehod po ilustracijah so zelo podrobni. Lahko pustimo, da otroci sami »opazijo« in povedo, kaj vidijo; namige pa dajem, če se jim zatakne.)

- Kaj vidimo na naslovnici? Kako vemo, da gre za jesen? (Obarvano listje na drevesu in na tleh.)
- Kaj delata dedek in vnuk na ilustraciji pod naslovom na prvi notranji strani? (Grabita odpadlo listje. Ima kdo izkušnje s tem?)
- Kaj je še obarvano z rumeno na tej ilustraciji in tudi na oni na naslovnici slikanice? Zakaj? (Naslov, najbrž zato, ker se začenja jeseni, ko je rumeno tudi odpadlo listje.)
- Kaj počneta dedek in Taras na naslednji – celostranski – ilustraciji? Kaj vidimo na tleh? Je na tleh tudi kaj odpadlega listja? Je na drevesu še kaj listja?
- Obrnemo list in povejmo, kaj vidimo na ilustracijah! (Taras pleza po lestvi, dedku pomaga navezati ptičjo hišico na vrvico.)
- Koliko ptičjih hišic je na naslednji ilustraciji? Kaj ima v rokah dedek? So opazili, da je med deblom in lestvijo pregib?
- Gremo dalje: Ali sta dedek in vnuk še vedno na vrtu? Kje stoji dedek in kaj opazuje? Kaj pa počne Taras?
- Ali je na naslednji ilustraciji pri oknu samo še dedek? (Pridružil se mu je tudi Taras!) In kako ju mi vidimo? (Vidimo ju, kot da ju opazujemo od zunaj.)
- Ali je na naslednji ilustraciji še vedno jesen? Kako vemo, da je prišla zima? In kaj se dogaja okrog ptičjih hišic?
- Iz besedila vemo, da sodi naslednja ilustracija že v pomlad, kajne? Kaj dela dedek? Kaj pa je počel pred tem? (Bral je časopis, ki zdaj leži na tleh.)
- Opišimo pomladno vzdušje na naslednji ilustraciji. Kdo se je pridružil dedku in Tarasu?
- Obrnimo list: Kje išče čokoladna jajčka Taras in kje Ela?
- Se spomnimo, kaj se pogovarjata dedek in Ela na naslednji ilustraciji? (Ela se čudi, da s Tarasom najdeta jajčka prav tam, kjer jih dedek malo pred tem ni našel. Dedek ji odgovori, da najbrž nima pravih očal. Morda bodo mladi poslušalci že tukaj želeli pojasniti, kako je bilo s tem ...)
- Koga vidimo na naslednji ilustraciji? Kaj delata otroka? Zakaj ima babica dvignjeni roki? Še vemo, zakaj dedek zažvižga kot kos?
- Kaj predlaga dedek? Obrnimo list in bomo videli! Opišimo »piknik pod ptičjimi hišicami«!
- Je še kakšna ilustracija pred koncem slikanice? (Da, tri ptičice pri hišici ob podatkih o slikanici. Nikoli ne poudarjam posebej podatkov o knjigi, ampak jih opazim, povem avtorja in ilustratorja, učenci se bodo počasi naučili, da je knjiga delo več ustvarjalcev.)

- Ko slikanico zapremo, na zadnji strani zagledamo veje, ki segajo s prve strani. Kako se zdi učencem, da ilustracija ni le na eni strani? Je v slikanici še kakšna takšna ilustracija, ki sega na sosednjo stran? (Da, prelistamo slikanico in jih pokažemo.)
- Kako vemo, v katerih letnih časih se dogaja zgodba? Kateri letni čas pa manjka? (Poletje.)
- Lahko se poigramo tudi takole:

V katerem letnem času je drevo?
Kako vemo?
Pripovedujmo, kaj počnejo ptički!

V katerem letnem času je drevo? Kako vemo?
Pripovedujmo, kaj počnejo ptički!

Pogovarjamo se.

- Če se tega še nismo dotaknili medtem, ko smo obnavljali zgodbo in opazovali ilustracije, potem vsekakor namenimo nekaj pozornosti tistim čokoladnim jajčkom, ki jih dedek nastavlja vnukoma, da jih iščeta. (Pri tem smo tenkočutni, kajti tu se dedek najbrž samo igra z vnučkoma, v nekaterih družinah pa je to morda povezano z velikonočnimi obredji.) Če pa učencev ne vznemirja, zakaj ravno dedek ni našel jajčk na mestih, kjer sta jih vnuka odkrila takoj potem, ni treba drezati, naj ostane nekaj skrivnosti ... 😊
- Vsekakor pa se pogovorimo o ptičjih hišicah in krmljenju ptic pozimi!
- Morda spregovorimo tudi kakšno besedo o tem, kako so stari starši »zakon« in je sodelovanje z njimi v veselje obojim ... Toda, pozor, previdno oz. tenkočutno, kajti vsi morda nimajo starih staršev, ti ne živijo v bližini oz. z njimi nimajo tako prisrčnih stikov ...
- Pogovor vodimo predvsem po zanimanjih in željah učencev! Spodbujamo jih, da nam povedo svoje izkušnje s ptički, hranjenjem ptičkov pozimi idr.
- Toda res ne silimo, če jim ni do razprave, ampak naj »le« uživajo, da jim beremo lepo darilno slikanico!

Da učencem poglobimo užitek ob poslušanju, besedilo berem še enkrat.

Pri Bralni znački spodbujamo, da se z branjem te slikanice vključimo v letošnji Nacionalni mesec skupnega branja, ki nas bo letos povezoval s temo *Glasno branje in pripovedovanje*,

vsekakor pa je pravšnja tudi za akcijo *10 minut branja*, ki jo skupaj s podporniki prav tako začnemo septembra ... Torej: še enkrat bom glasno prebrala besedilo slikanice in bomo preverili, če res traja samo 10 minut. 😊

Besedilo je napisano z velikimi tiskanimi črkami.

- Poudarimo, da je slikanica hkrati spodbuda za učenje branja. Če se kdo med učenci javi, češ, da že zna brati, ga povabimo, naj glasno prebere vsaj košček besedila.

Utrjujemo doživeto, spodbujamo domišljijo.

- Bi lahko preprosto odigrali dogajanje v zgodbi? Morda z malo pomoči pripovedovalca/povezovalca? Učence spodbujamo, da si izmišljajo dialoge med dedkom in Tarasom, dedkom in Elo, babico in otrokoma idr. Ali »odigrajo« dogajanje samo z mimom, brez dialoga; ob spremljavi pripovedovalca ali pa celo brez njega.
- Ugotovili smo, da v slikanici »manjka« poletje. Bi si izmislili zgodbo o tem, kaj se s ptički dogaja poleti? Kaj tedaj počnejo Ela in Taras, dedek in babica? Bi v zgodbo povabili tudi otrokova starša? Skupaj sestavimo zgodbo, vsak učenec naj nariše najljubši del. K ilustracijam napišemo koščke besedil in jih razstavimo. (Fotografiramo jih in pošljemo pisatelju Slavku Preglu in ilustratorki Anki Kočevar ali pa kar na Bralno značko.)

Dejavnosti po branju.

- Ne le otroci, tudi (stari) starši imajo radi, če po branju tudi kaj ustvarjajo. Izdelava ptičje hišice se v tem primeru ponuja sama od sebe; morda jim predlagamo, da to naredijo doma, lahko povežemo s poukom tehnike ... Vem tudi, da »ptičje hišice« izdelujejo iz litrskih tetrapakov za mleko (no, ja 😞) ... Morda pa iz papirja (v origami tehniki ali kako drugače) naredimo nekaj ptičkov? Si naredimo le piknik s čajem in piškoti na šolskem vrtu? Ali pa najprej iščemo čokoladna jajčka? 😊

Nadaljnje spodbude za branje.

Pregl, Slavko: **O fantu, ki je lepo pozdravljal.**
Ilustr. Marjan Manček. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2020, 20 str.
| C – B stopnja
| bonton, dečki, dedki, lepo vedenje, medgeneracijski odnosi, počitnice, prijaznost, pozdravljanje, velike tiskane črke

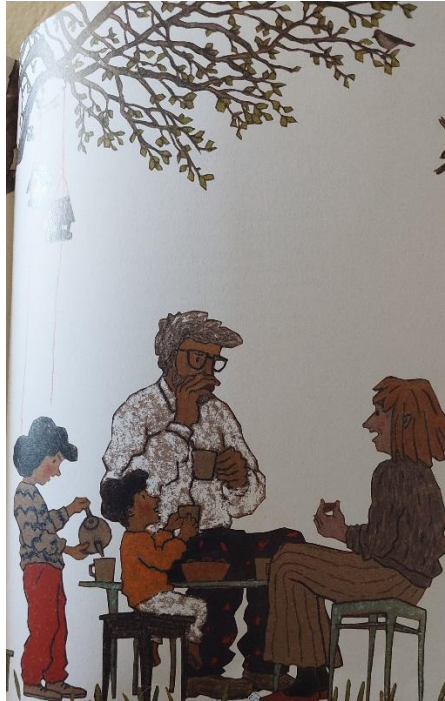
Pregl, Slavko: **O fantu, ki je iskal muco.**
Ilustr. Anka Kočevar. Ljubljana: Mladinska knjiga, 2024, 23 str.
| C – B stopnja
| Mačke | Iskanje | družina | hišni ljubljenci | pogrešane živali | mesta | dogodivščine | velike tiskane črke

Slavko Pregl je napisal še dve zgodbi o Tarasu in različnih dogodkih z njegovimi družinskimi člani. Tudi ti dve sta pristrčni slikanici, prav tako za otroke v predšolskem in zgodnjem bralnem obdobju (velike tiskane črke!), za družinsko branje (prijazno, malo tudi vzgojno).

Prva slikanica pokaže, kako lahko že pozdrav "dobro jutro" polepša dan. 😊 V drugi slikanici Taras, Ela in mamica ter očka iščejo pogrešano muco, medtem se izgubi še Taras, konča pa se seveda srečno. ❤️ Obe spodbujata k prijaznim medosebnim odnosom.

- Ilustracije v obeh slikanicah imenitno dopolnjujejo besedili z domišljenimi podrobnostmi, ampak pozor: slikanico *O fantu, ki je lepo pozdravljal* je ilustriral Marjan Manček, slikanico *O fantu, ki je iskal muco* pa Anka Kočever. Primerjajmo ilustracije obeh slikanic! Ilustratorica Anka Kočever je ilustrirala tudi slikanico *O fantu, ki je imel rad ptičke*; pozorno pogledajmo slikanici z njenimi ilustracijami; so enake oz. podobne?
- Ko poznamo vse tri slikanice, tako besedila kot ilustracije, lahko učencem beremo koščke besedil iz vsake slikanice, učenci pa ugibajo, v katero sodijo. No, pa dajmo:
 - *Taras je bil na počitnicah pri dedku v veliki hiši ob morju. Nekega jutra je zgodaj vstal in se kar sam napotil proti trgu. Pot po ozkih ulicah je poznal in prav nič ga ni bilo strah.*
 - *Taras je po klinih zlezal do najnižje veje. Dedek mu je pomolil majhen kovinski kavelj in Taras ga je obesil nanjo. Potem je obesil še dva na sosednji veji. Listje je že davno odpadlo.*
 - *Ampak če muce ni nikjer v stanovanju, okno pa je odprto, potem ni treba ugibati, kaj se je zgodilo.*
 - *Prav takrat s je mimo pripeljal poštar. »Dobro jutro, gospod poštar!« je pozdravil Taras. »Dobro jutro, mladi mož,« je odzdravil poštar.*
 - *»Pri vas se pa radi izgublimate,« se je nasmejala gospodična.*
 - *Potem je prišla pomlad. Dedek je po telefonu poklical Tarasa in njegovo sestro Elo, naj nujno prideta nekaj pogledat.*
 - *»Piknik pod ptičjimi hišicami,« je veselo prikimal Taras.*
 - *Bil je Jure iz pritličja. V naročju je držal muco.*
 - *»O, to pa je dobra novica,« se je razveselil dedek in ponosno pogladil Tarasa po glavi. »Kaj praviš, če bi ji dodala dober sladoled?« »Dober dan, dobra novica,« se je zasmel Taras.*
- Podobno lahko zastavljamo uganke z ilustracijami. In še več, učenci lahko ugibajo, h katerim ilustracijam sodijo koščki besedil. (Uf, za to so potrebne fotokopije.) Po mojih izkušenj imajo učenci zelo radi takšne »ugankarije«; ne le da jih zabavajo, ampak jih tudi potrjujejo kot poznavalce. V našem primeru na ta način učenci temeljito spoznajo besedila in ilustracije iz vseh treh slikanic.
- Pisatelj Slavko Pregl in ilustratorica Anka Kočever sta vsak zase ustvarila še več del. Najbrž z učenci 1. razreda ne bomo raziskovali v širino, ampak ... če ju npr. pričakujemo kot gosta na šoli, bomo pripravili razstavo njunih del in jih tudi predstavili učencem, osredotočili se bomo predvsem na tista, ki so primerna njihovi starosti.

- Nekaj knjig Slavka Pregla je predstavljenih tudi v Priporočilnici Bralne značke:
[Priporočilnica »Društvo Bralna značka Slovenije - ZPMS](#)

Darilno slikanico berimo skupaj s prvošolčki in uživajmo!!!

mag. Tilka Jamnik